

Předkládaná disertační práce se věnuje jazykové situaci v Bělorusku na přelomu XX. – XXI. století. Představuje běloruskou jazykovou scénu v kontextu východoslovanském, a zároveň v širší postkoloniální jazykové kontinuitě, která v současné době prožívá novou etapu rozvoje. Současná jazyková situace v Bělorusku je charakterizována jako výsledek historických interferenčních vztahů, je zdůrazněna její dichotomie, která se projevuje ve všech rovinách, a tím podmiňuje nutnost komplexní analýzy s využitím všech možných lingvistických a nelingvistických různorodých spojení.

Interference jako důsledek kontaktu se projevuje ve všech rovinách minoritního jazyka, z nichž každá odráží různorodé příznaky interference. Jsou analyzovány úrovně současné interference, je zmíněn starší proces vzájemného vlivu a jeho důsledků v současných východoslovanských jazycích na příkladu adaptace výpůjček z církevní slovanštiny.

Práce se podrobněji věnuje zkoumání úrovně řečové interference. Cíl výzkumu – určit místo trasjanky v systému podobných, ale ne totožných jevů, vyjmout ji z nevyhraněné kategorie 'sociolingvistický fenomén'. Uváděná definice má být podnětem k vytvoření objektivního hodnocení jazykových nonstandardních inovací, poukázat na „vhodnost“ jazykové zátěže pro udržení funkcí spisovného jazyka.

Trasjanka a příbuzný, paralelně se vyvíjející ukrajinský suržik, které lingvisté definují jako sociolingvistické fenomény, jsou včleněny do nové kategorie, která zpřesňuje i určuje jejich místo v systému blízkých, ale ne totožných jevů, jako jsou pidžiny, kreoly, nekodifikované formy, sociolekt, naciolekt, slang.

Lingvistická část práce na příkladu podstatného jména představuje mezijazykové rozdíly. Postfiksace obou jazyků vykazuje značné rozdíly v produktivitě stejných přípon. Interference na úrovni akcentologie (prozodie) identifikuje faktory, které přispívají k porušení segmentální a suprasegmentální roviny jazyka-hosta.